

Upplands Väsby
kommun

Upplands Väsby kommuns handlingsplan för Agenda 2030

Upplands Väsby kommun

Postadress:

Upplands Väsby kommun
194 80 Upplands Väsby

Besöksadress:

Dragonvägen 86, Väsby Centrum
Telefon: 08-590 970 00
upplandsvasby.se

Postgiro: 5043-5

Bankgiro: 745-3061

Innehållsförteckning

Bakgrund	3
Mål	6
Effektmål.....	6
Slutsatser	7
Strategisk handlingsplan	8
Bilaga 1: Utmaningar och möjligheter för Väsby	9
Utmaningar	9
Möjligheter.....	11
Bilaga 2: Arbetsmodell	14
Bilaga 3: Kommunikationsplan för Agenda 2030	16
Målgrupper.....	16
Budskap.....	16
Kommunikationsmål.....	16
Strategier	16
Kommunikationsaktiviteter.....	17

Bakgrund

I och med flerårsplanen (FÅP) 2022-2024 erhöll kommunstyrelsen ett nytt uppdrag med följande formulering: ”Ta fram en handlingsplan för att identifiera, värdera och prioritera Agenda 2030 målen för användning inom den kommunala verksamheten.” Uppdragstiden var 2022-01-01 till 2023-12-31.

Agenda 2030 med de 17 globala målen (benämns nedan endast som Agenda 2030) är den mest ambitiösa planen för hållbar utveckling som världens länder någonsin antagit och finns till för att uppnå fyra ambitioner till år 2030: att avskaffa extrem fattigdom, att minska ojämlikheter och orättvisor i världen, att främja fred och rättvisa och att lösa klimatkrisen. Agenda 2030 syftar till att skapa en hållbar utveckling, vilket innebär att dagens behov tillgodoses utan att äventyra kommande generationers möjlighet att tillfredsställa sina behov. På internationell nivå går arbetet med de globala målen inte med tillräcklig hastighet och endast fyra mål är nära att uppnås;

- Utbildad förlossningspersonal
- Hög sysselsättningsgrad
- Hållbar och inkluderande industrialisering
- Ökad tillgång till internet och mobil uppkoppling

Detta visar ”The Global Sustainable Development Report 2023¹” vilken även trycker på vikten av en snabbare omställningstakt för att målen ska vara uppnådda till 2030. Kommuner är och bör vara en drivande faktor i Agenda 2030-arbetet i Sverige, därför är det av betydelse att Upplands Väsby kommun fortsatt arbetar aktivt med de globala målen.

Kommunen har tidigare drivit ett Agenda 2030-arbete som resulterade i rapporten ”Hållbara Väsby – Agenda 2030 i Upplands Väsby kommun” från december 2017, KS/2016:491. I projektet genomfördes följande etapper; identifiering av globala hållbarhetsmål, kartläggning av befintligt arbete och identifiering av strategier för höjda miljöambitioner. I samband med omprioriteringar och personalomsättning så avstannade vidareutvecklingen i projektet. På grund av detta fanns fortfarande behov av kartläggning och

---

¹ [FINAL GSDR 2023-Digital -110923_1.pdf \(un.org\)](#)

prioritering av målen bland kommunens kontor för att kunna förankra arbetet med Agenda 2030 på ett betydelsefullt sätt. Redan då kunde konstateras att kommunen har ett systematiskt arbete och gör mycket som kopplar till många av de globala målen.

Baserat på den nya kartläggningen och prioriteringen i detta uppdrag blir syftet med denna handlingsplan att öka kunskapen om och förstärka arbetet kring Agenda 2030 inom den kommunala organisationen.

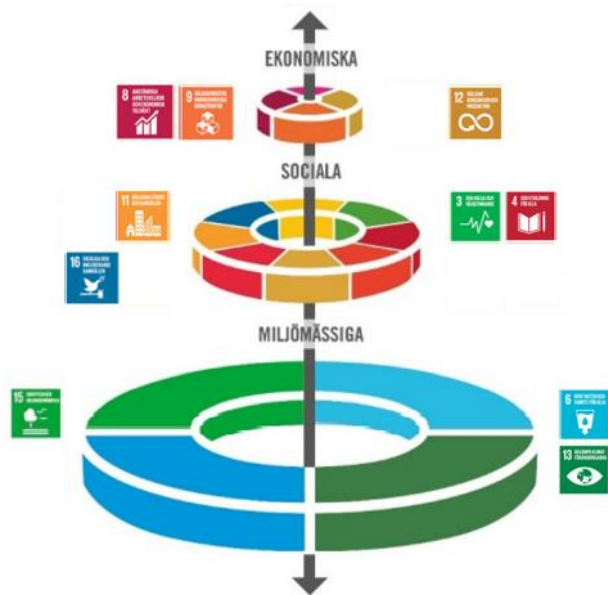
Prioriterade globala mål utifrån kontorskartläggning under 2023 där kommunen har störst rådighet och fokuserar insatser:

Figur 1 Bilden visar prioriterade globala mål i Upplands Väsby kommun.

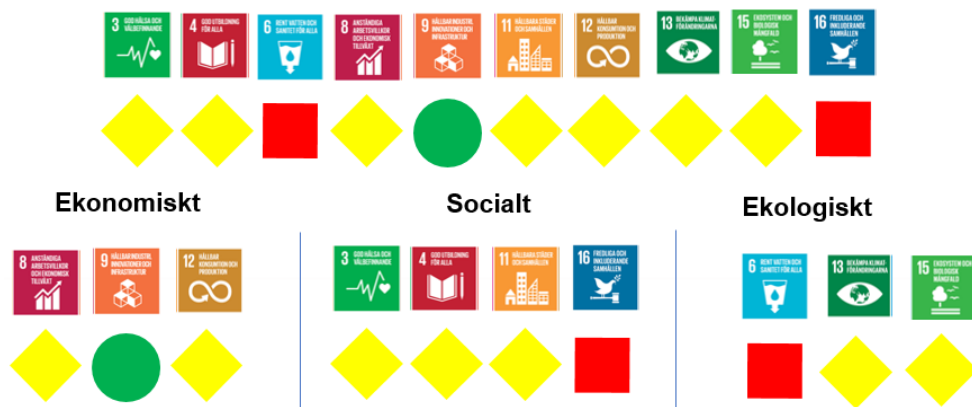
- God hälsa och välbefinnande (Mål 3)
- God utbildning för alla (Mål 4)
- Rent vatten och sanitet för alla (Mål 6)
- Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt (Mål 8)
- Hållbar industri, innovationer och infrastruktur (Mål 9)
- Hållbara städer och samhällen (Mål 11)
- Hållbar konsumtion och produktion (Mål 12)
- Bekämpa klimatförändringarna (Mål 13)
- Ekosystem och biologisk mångfald (Mål 15)
- Fredliga och inkluderande samhällen (Mål 16)

Agenda 2030 är i sig självt ett systematiskt verktyg med färdig målstruktur med tillhörande delmål för respektive mål. Det finns stöd för genomförande och uppföljning för kommuner och regioner från Kolada som delar statistik kopplat till de globala målen. Kolada-verktyget har använts under en längre tid i kommunen, både för uppföljning och planering och föreslås även i fortsättningen att användas som en del i ett stärkt hållbarhetsarbete.

Figur 2 Bilden visar en uppdelning av de tre hållbarhetsdimensionerna och de av Väsby prioriterade målen kopplade till dessa.

I dagsläget finns det en skillnad i status kring kommunens arbete inom de tre hållbarhetsdimensionerna; ekonomisk, social och ekologisk hållbarhet. Upplands Väsby har kommit längst inom den ekonomiska dimensionen som en konsekvens av en god ekonomisk hushållning, och satsningar inom arbetsmarknad och näringsliv. Inom den ekologiska dimensionen arbetar kommunen systematiskt med ständiga förbättringar genom miljöcertifieringen ISO 14001. Inom den sociala dimensionen pågår arbetet med att ta fram en social hållbarhetsplan. Som framgår av genomförd nyckeltalsanalys finns det utvecklingspotential inom samtliga dimensioner. Nyckeltalsanalysen är baserad på statistik från Kolada, se figur 3.

Figur 3 Bilden visar resultatet av en nyckeltalsanalys utifrån de tre hållbarhetsdimensionerna utifrån Kolada-statistik för Upplands Väsby kommun.

Mål

Effektmål

- De systematiska insatserna har förbättrat hållbarhetsarbetet och därmed bidragit till målen som Upplands Väsby kommun har prioriterat i Agenda 2030.
- Integreringen av Agenda 2030 är synliggjord i kommunens verksamhetsplaner.
- Den interna kunskapen om Agenda 2030 har stärkts och kommunens arbete med agendan synliggörs för intressenter.

Då Agenda 2030 handlar om samhällsutveckling ur såväl ekologiskt, socialt som ekonomiskt perspektiv kan projektets mål kopplas till flera av kommunfullmäktiges övergripande mål. Det gäller bland annat målområdena om att barn och elever ska nå sin fulla potential och går ut skolan med fullständiga betyg, om att skapa en trygg, tillgänglig och hållbar kommun samt om ett gott näringslivsklimat och en inkluderande arbetsmarknad.

Slutsatser

Agendan ska implementeras i verksamhetsplaneringen för att säkerställa att organisationen kontinuerligt använder denna som en utgångspunkt vid målsättning och utvecklande av handlingsplaner. Denna systematik bidrar till att verksamheterna behöver se över kopplingarna till de globala målen och utvärdera hur relevanta aktiviteter kan skapas för en positiv utveckling. Kartläggningen visar att det finns goda möjligheter för synergieffekter inom kommunen, då flera kontor pekat ut samma mål som de mest betydande för den egna verksamheten.

Hela agendan är viktig, för att få till en lyckad implementering i hela kommunens verksamhet så behöver således även Upplands Väsby prioritera mål utifrån befintliga ekonomiska förutsättningar. En kommun är i princip en spegling av Agenda 2030, men kommuner har olika förutsättningar beroende på omfattning och storlek. Det går däremot att vid närmare analys konstatera att de flesta kommuner i landet har fokus på mål 3, 4, 6, 11 och 13 enligt en undersökning av Rådet för främjandet av kommunala analyser (RKA), vilket även stämmer överens med den genomförda kartläggningen i Upplands Väsby kommun.

Det kan konstateras att Upplands Väsby kommun ligger väl till vad gäller ekonomisk hållbarhet. Inom ekologisk hållbarhet upprätthåller kommunen sedan länge en ISO 14001-certifiering. Den pågående satsningen inom social hållbarhet medför ett välbehövligt och kompletterande tillskott för kommunens hållbarhetsarbete. Den genomförda kartläggningen och analysen bekräftar dessa slutsatser, och den framtagna strategiska handlingsplanen avser vägleda den kommunala organisationen i fortsatt arbete med Agenda 2030.

Strategisk handlingsplan

Aktivitet	Tidsplan	Ansvar
Anpassa och använda det digitala verktyget för planering och uppföljning så att handlingsplaner kopplat till Agenda 2030-arbetet kan utläsas baserat på de tre hållbarhetsperspektiven.	2024	Verksamhetscontrollers för respektive kontor
Anpassa verksamhetsplanarbetet så att nämndernas mål, handlingsplaner och aktiviteter har en koppling till Agenda 2030.	2024	Alla kontor
Agenda 2030 ska integreras i den sociala hållbarhetsplanen.	2024	Sociala hållbarhetsstrategen
Ta fram ett kunskapshöjande material för kommunens medarbetare om Agenda 2030 som kan användas i befintliga forum, som exempelvis kontorsmöten.	2024-2030	Hållbarhetsstrateger inom exempelvis brottförebyggande, arbetsmarknad, miljö och ekonomi
Genomförande av kommunikationsplanen för Agenda 2030 (bilaga 1)	2024-2030	Kommunikationsenheten
Redovisning av Agenda 2030-arbetet i kommunens Hållbarhetsredovisning	2024-2030	Miljöstrategiska funktionen
Utreda vilka delar och tillhörande nyckeltal av Agenda 2030 som behöver stärkas i kommunens befintliga arbete	2025	Hållbarhetsstrateger inom exempelvis brottförebyggande, arbetsmarknad, miljö och ekonomi
Följa upp och samordna möjligheter till samverkan mellan kontor gällande gemensamma mål och aktiviteter inom Agenda 2030-arbetet	2025	Hållbarhetsstrateger inom exempelvis brottförebyggande, arbetsmarknad, miljö och ekonomi

Bilaga 1: Utmaningar och möjligheter för Väsby

I arbetet med handlingsplanen har olika omvärldsfaktorer identifierats som är en del av och påverkar Agenda 2030-arbetet inom kommunen (se figur 4).

Figur 4 Bilden visar utmaningar och möjligheter för Väsby. Grönt = möjligheter, rött = utmaningar.

Utmaningar

Klimathot

Global uppvärmning som leder till klimatförändring i form av torka, skyfall, översvämningar och stormar är ett hot för hela planeten. Det är mänsklig påverkan som lett till den nuvarande situationen. Denna utmaning påverkar samtliga och Upplands Väsby tar utmaningen på största allvar. Kommunen

har ambitiösa målsättningar om att minska sitt klimatavtryck genom minskade utsläpp av växthusgaser.

Invanda beteenden

En utmaning som klimathotet kommer inte kunna lösas enbart genom tekniska lösningar. Det kommer krävas livsstilsförändringar i olika former. Men att bryta invanda mönster är inte enkelt. Att få till en förändring kräver både mod och tålamod. Detta blir en sporrande uppgift för Väsby att ta sig an, något som belystes redan 2013 då kommunfullmäktige antog en ny vision för 2040. Det som sades då och som fortfarande gäller är; Väsby vågar och gör.

Miljö i närområdet

Både renlighet och närhet till grönområden är något som är särskilt viktigt för medborgare i Upplands Väsby. Att binda samman trygga miljöer som är tillgängliga för alla, med plats för avfallshantering och rimliga avstånd till parker och grönområden är utmanande. Det krävs samordning både inom kommunen och med medborgare och andra lokala aktörer för att lyckas. I Väsby finns även problemet med det tidigare utsläppet av PCB i Oxundasjön och Messingenområdet som är en stor utmaning att hantera.

El och energikris

Kapacitetsbrist, effektbrist och rekordhöga elpriser. Utmaningarna inom elområdet är många, svåra att förstå och drabbar hela samhället. I dagsläget är Väsby beroende av extern kraftproduktion i hög grad och har liten rådighet över elnätet. Att säkra energitillgången, trygga, stabila och pålitliga elnät samt förnybar energi till rimligt pris för medborgare och andra aktörer i kommunen är en utmaning. Fortsatt satsning på solceller både på befintliga och nya tak samt att minska kostnaderna för solcellsärenden är steg i rätt riktning.

Segregation

En utmaning för många kommuner i landet och så även för Väsby. Segregation är en uppdelning av människor i samhället och kan ske av olika anledningar som ekonomiska eller kulturella orsaker. Både kriget i Syrien 2015 och den pågående invasionen av Ukraina har påverkat Upplands Väsby och flera centrala områden i kommunen pekas ut i Boverkets segregationsbarometer som områden med socioekonomiska skillnader.

Otrygghet

Liksom segregation är otrygghet en stor samhällsutmaning.

Medborgarundersökningar indikerar att det finns upplevd otrygghet i Väsby över ökad kriminalitet exempelvis i form av gäng som etableras. Även om det finns tendenser till trendbrott i upplevd trygghet utomhus och att polisen under 2022 kunde ta bort stationsområdet från särskilt utpekade platser för droghandel, så är detta fortsatt en lokal utmaning.

Lågkonjunktur

Svensk ekonomi bedöms av Finansdepartementet vara i en lågkonjunktur under 2023². Läget drabbar Väsby medborgare i form av bl.a. höga räntor i kombination med höjda mat- och energipriser. Detta innebär risk för ökad arbetslöshet och ökade boendekostnader vilket i sin tur leder till en osäkerhet om framtiden. Arbetsgivare som verkar i Upplands Väsby består i hög grad av små och medelstora företag som mer omedelbart påverkas av större konjunktursvängningar.

Möjligheter

Klimatanpassningar

Klimatanpassning innebär att rusta samhället och olika verksamheter för de nya förutsättningar som en ökad global uppvärmning ger. Upplands Väsby arbetar aktivt med klimatanpassning genom att kartlägga de mest utsatta områdena gentemot klimatförändringar samt genom att ta fram en klimatanpassningsstrategi. Till detta kopplas åtgärder som möjliggörs genom politiska beslut och tillhörande finansiella medel.

Cirkulära lösningar

Cirkulära lösningar och cirkulär ekonomi, till skillnad från ett linjärt slit och släng-tänk, är en förutsättning för ett hållbart samhälle. Upplands Väsby har flertalet initiativ och projekt som möjliggör för utvecklingen av cirkulära lösningar och som tar oss bort från en resursineffektiv livsstil. Några exempel är; en politiskt antagen avfallsplan, ett bibliotek som lånar ut mer än bara böcker, en elbilspool och samarbeten med återbruksaktörer som Fritidsbanken.

Lokalt näringsliv

Upplands Väsby kommun har ett unikt läge i Sveriges starkaste tillväxtregion. För att gynna näringslivet i Upplands Väsby satsar kommunen på både regionala och lokala samarbeten. Upplands Väsby är en

---

² [Dyster prognos för svensk ekonomi - Regeringen.se](https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2022/12/dyster-prognos-for-svensk-ekonomi/)

av Sveriges mest företagsvänliga platser, både för nya och etablerade företag. Tillsammans med ett samhällsengagerat näringsliv finns möjligheter för Upplands Väsby att skapa en hållbar kommun.

Medborgardialog

Medborgares möjlighet till inflytande och delaktighet i det lokala samhällets utveckling har blivit en allt viktigare fråga för kommuner och regioner, dels för att skapa tillit till det demokratiska systemet och för att utveckla ett hållbart samhälle. Upplands Väsby kommun har en lång tradition att samla in medborgarnas synpunkter och tankar i olika beslut. Som Väsbybo ska man ha möjlighet att vara med och påverka. Genom dialoger finns möjlighet att lämna synpunkter, tankar och idéer inom specifika områden så att kommunen kan stärka sitt arbete.

Civilsamhälle

Det civila samhället utgör en central del av samhället, och ett väl fungerande civilsamhälle är viktigt för demokratin. I Väsby finns välfungerande samarbeten mellan kommunen och exempelvis Svenska kyrkan och Sollentuna Väsby FN-förening. Upplands Väsby har ett rikt och aktivt föreningsliv, här finns goda möjligheter för friluftsliv och motion under hela året i både badhus och på fotbollsplaner.

Varje år kan man nominera någon eller några hjältar som har gjort något extra i Upplands Väsby under året som gått. Årets Väsbybo 2022 blev Upplands Väsby Scoutkår genom ledarna Andreas Jidling och Ronnie Gustafsson.

Hållbarhetsambassadörer

En möjlighet att nå nästa generation i Väsby för att driva vidare ett långsiktigt hållbarhetsarbete är genom kommunikationsinsatser. Detta i form av exempelvis sociala medier, populära digitala plattformar samt genom samarbeten med lokala varumärken. Jacob De Geer är en entreprenör och företagare som får mycket utrymme i media och som har stark Väsby-koppling. Jacob ingår i ett rådgivande organ där näringsliv och markägare möter lokala politiker för att samverka kring miljö- och klimatfrågor. Miljöstödet som erbjuds via kommunen kan även det vara ett sätt att lokalt sprida miljöarbetet i Väsby. Inom kommunen finns det flera eldsjälar som är engagerade i hållbarhetsfrågor, många av dessa är utsedda till miljöombud som stärker arbetet med miljö lokalt på kontoren.

Skola

Det övergripande målet för miljöpolitiken är att till nästa generation lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen är lösta, utan att orsaka ökade miljö- och hälsoproblem utanför Sveriges gränser³. Grunden för en hållbar utveckling läggs i förskola och skola. I Upplands Väsby finns åtta kommunala förskolor och 25 fristående förskolor samt fem kommunala grundskolor och åtta fristående skolor. Ett av förskolans och skolans viktiga uppdrag är att få barnen och eleverna att förstå vad som menas med en social, ekonomisk och ekologisk hållbar utveckling. Där sker första bekantskapen med Agenda 2030.

Delaktiga ungdomar

Delaktiga ungdomar är en förutsättning för en hållbar framtid⁴. I Upplands Väsby har ett ungdomsråd funnits där ungdomar får möjlighet att nå fram med idéer och synpunkter om sin närmiljö och kommunal verksamhet till politiker och tjänstepersoner. Kommunen försöker involvera ungdomar i pågående projekt som exempelvis utvecklingen av musiktunneln under Mälarvägen och trygghetsdialoger med unga tjejer i detaljplanen för Hasselnöten. Förhoppningen med råd och dialoger som dessa är att det stärker förtroendet för den representativa demokratin och visar på möjligheter att påverka sin egen och samhällets utveckling.

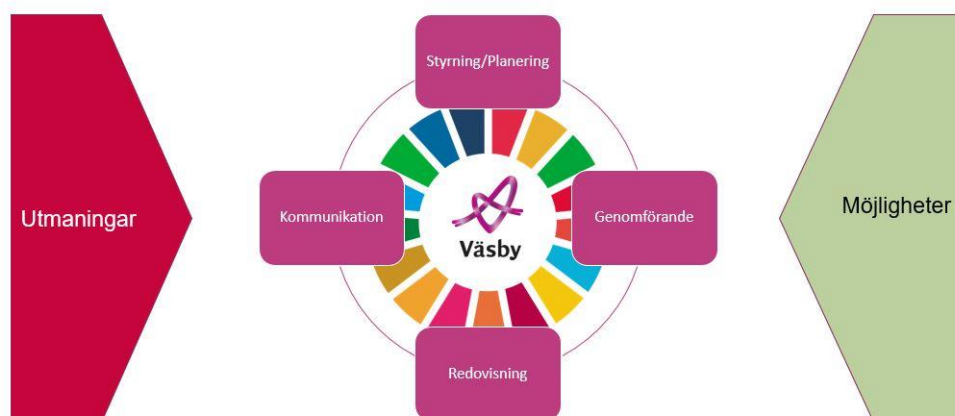
---

³ Riksdagens definition av miljömålet

⁴ [Delaktiga ungdomar förutsättning för hållbar framtid i EU - Consilium \(europa.eu\)](#)

Bilaga 2: Arbetsmodell

Kommunen jobbar systematiskt med sitt verksamhetssystem och är certifierad enligt ISO14001. Agenda 2030 arbetet ska följa kommunens systematiska arbete och kan beskrivas enligt bilden nedan (se figur 5).

Figur 5 Schematisk bild över kommunens kommande systematiska Agenda 2030 arbete.

Inom kommunens systematiska arbete med hållbarhetsfrågor finns idag Agenda 2030 representerat i flertalet områden. I och med kartläggningen av relevanta och prioriterade miljömål finns det däremot områden där arbetet kan utvecklas och integreras mer i befintliga processer och rutiner. Nedan följer en lista med områden inom kommunen där arbetet med Agenda 2030 kan utvecklas.

Styrning/planering

I dagsläget finns Agenda 2030 med i flerårsplan 2024-2026. Agenda 2030-arbetet kan utvecklas och få en större roll i verksamhetsplaner där varje nämnd, kontor och enhet kan koppla sina mål till de globala målen.

Genomförande

I befintliga styrdokument som kommunens klimat- och energistrategi samt avfallsplan ingår redan delar av Agenda 2030. Agendan kommer utöver detta få en tydligare plats inom det sociala hållbarhetsområdet i och med den kommande sociala hållbarhetsplanen, vilken ska tas fram under 2023/2024. Vidare kan Agenda 2030 tydligt bli en del av och beaktas i kommande styrdokument genom att uttryckligen stå med som en punkt i instruktioner för styrdokument.

Redovisning

Agenda 2030 är med i miljöredovisningen som tas fram årligen av kommunen. Detta arbete kan utvecklas vidare med tydligare struktur och mätning av målen, på så vis kan resultat och utveckling genom åren följas upp och synliggöras.

Kommunikation

Agenda 2030 ska kommuniceras i flertalet sociala kanaler där kommunens arbete med agendan är tydlig och når en större målgrupp än i dagsläget. Detta inkluderar egna medarbetare i kommunen, medborgare och intressenter inom exempelvis näringslivet. En kommunikationsplan för Agenda 2030 har tagits fram som går att se i bilaga 3. Vidare ska Agenda 2030-arbetet vara känt hos medarbetare inom kommunen, i dagsläget är Agenda 2030 en del av den obligatoriska grundläggande miljöutbildningen.

Bilaga 3: Kommunikationsplan för Agenda 2030

Kommunikationsplanen ska bidra till att öka kunskapen hos medarbetare i kommunen om Agenda 2030 och öka kännedomen hos medborgare kring kommunens arbete för att uppnå målen i Agenda 2030.

Målgrupper

- Medborgare
- Företagare
- Medarbetare

Budskap

- Upplands Väsby kommun ska bidra till att Väsby utvecklas hållbart och miljömässigt och med stor hänsyn till det levande naturlivet i Väsby.
- Kommunen arbetar aktivt för att Väsby ska vara en attraktiv och hållbar plats för Väsbyborna och företagare nu och i framtiden.

Kommunikationsmål

- Kommunikationen ska bidra till att boende och verksamma i Väsby känner till kommunens arbete för att vara med och nå målen i Agenda 2030.
- Kommunikationen ska bidra till att öka kunskapen om Agenda 2030 hos målgrupperna.
- Kommunikationen ska bidra till att uppmuntra målgrupperna att göra aktiva och hållbara val.
- Kommunikationen ska bidra till att målgrupperna känner till att kommunen har många verksamheter som bidrar till den sociala hållbarheten i Väsby.

Strategier

- I kommunikationen lyfter vi exempel på hur kommunen arbetar för att bidra till att uppnå målen i Agenda 2030.
- I kommunikationen uppmuntrar vi målgrupperna att hjälpa till att uppnå målen.

- Vi har en enad och positiv ton i vår kommunikation.
- I kommunikationen beskriver vi kommunens hållbarhetsarbete.
- Vi lyfter goda exempel från verksamheters arbete utifrån den sociala hållbarhetsplanen, för att visa vad kommunen gör inom social hållbarhet.

Kommunikationsaktiviteter

Aktivitet	Målgrupp	Kanal	Kommentar	Tidplan
Fast sida på intranätet	Medarbetare	Insidan	Information om kommunens arbete och vilka mål kommunen valt att fokusera på.	2023
Nyhet på intranätet	Medarbetare	Insidan	Vi lyfter goda exempel och förser medarbetare med information om Agenda 2030 för att de ska kunna göra bra val i sin yrkesroll. Vi skriver även en nyhet om handlingsplanen.	2023 (eller när fasta sidan är klar)
Fast sida på webben	Väsbybor Företagare	Upplandsvasby.se	Information om kommunens arbete och vilka mål kommunen valt att fokusera på.	2023-2024
Nyheter på webben	Väsbybor Företagare	Upplandsvasby.se	I nyheter lyfter vi goda exempel och konkreta saker kommunen gör. Vi skriver även en nyhet om handlingsplanen.	2023-2030

Aktivitet	Målgrupp	Kanal	Kommentar	Tidplan
Sociala medier	Väsbybor	Facebook, Instagram och Linkedin	I sociala medier lyfter vi goda exempel på vad kommunen gör. På Linkedin lyfter vi goda exempel som bidrar till att stärka arbetsgivarvarumärket.	2023-2030
Helsidesannons	Väsbybor	Annons i lokaltidningen	Vi lyfter goda exempel som har en positiv inverkan på medborgarna.	2024-2030 (Vid behov/möjlighet)